

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ OYNAMA EĞİLİMLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bilal MACUN (*)

Ömer Faruk GÜVENDİ (**)

Öz

Bu araştırmada, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların oynama eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Ağrı il merkezinde bulunan MEB'e bağlı olan anasınıfları ile bağımsız okul öncesi eğitim kurumlarında 3-6 yaş arası eğitim gören 298 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama araçları olarak "Kişisel Bilgi Formu", Barnett (1990) tarafından geliştirilen ve Keleş ve Yurt (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan "Çocuklar İçin Oynama Eğilimi Ölçeği (Children's Playfulness Scale (CPS))" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde öncelikle normallik varsayımını karşılama durumu incelenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik testlerden faydalanılmıştır. Bağımsız örneklemelerde t Testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Verilerin anlamlılığı $p < .05$ düzeyinde sınanmıştır. Bulgulara göre araştırmaya katılan okul öncesi çocukların oynama eğilimlerinin orta düzeyde olduğu; çocukların oynama eğilimi toplam ve alt boyut puan ortalamalarında cinsiyet, kardeş sayısı, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, anne meslek durumu, baba meslek durumu ve ailenin gelir durumu değişkenlerine göre anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Çocukların oynama eğilimi toplam ve alt boyut puan ortalamalarında yaş değişkenine göre ise anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk, Eğitim, Okul Öncesi, Oyun, Oynama Eğilimi,*

---

*) Arş. Gör., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

(e-posta: bilalmacun@gmail.com). ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2025-5807>

**) Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

(e-posta: omer.faruk.guvendi@gmail.com). ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4171-307X>

The Examining of the Tendency to Play of Children Attending to Preschool Education Institutions in Terms of Various Variables

Abstract

In this study, it is aimed to examine the tendency to play of children attending to preschool education institutions in terms of various variables. The sample of the study consisted of 298 children between 3-6 years of age in kindergartens of affiliated to Ministry of National Education and independent preschool education institutions in Ağrı city center. "Children's Playfulness Scale (CPS)", developed by Barnett (1990) and adapted to Turkish by Keleş and Yurt (2017), and "Personal Information Form" were used as data collection instruments. The data obtained in the study, firstly, it was analyzed according to the case of meeting the assumption of normality. Since the data showed normal distribution, parametric tests were used. In independent samples t-test and ANOVA test were used. The significance of the data was tested at $p < .05$ level. According to the findings, preschool children who participated in the study was a moderate tendency to play; it was founded that there was a significant difference in the total and sub-dimension scores' mean of the children's tendency to play according to the variables of gender, number of siblings, mother's educational status, father's educational status, mother's occupational status, father's occupational status and income status of the family. In addition, it was found that there was a significant difference in the total and sub-dimension scores' mean of the children 's tendency to play according to the age variable.

Keywords: Children, Education, Preschool, Play, Tendency of Play.

Giriş

Oyun tarih boyunca varlığını sürdüren birçok araştırmacı tarafından farklı çalışmalara konu edinilen ve tanımlanan, özellikle son yıllarda eğitim-öğretim faaliyetleri içerisinde sıklıkla kullanılan ve önemine değinilen bir etkinliktir. Oyun, çocukların bütün gelişim alanlarını kapsayan, onların sağlıklı bir gelişim gösterebilmesine yardımcı olan, çevresini tanımaya ve çevresi ile etkileşime geçmesini sağlayan önemli bir yoldur (Aral, Gürsoy ve Köksal, 2001; Ata, 2016). Oyun; belli bir amaca yönelik olan ya da olmayan, kurallı veya kuralsız, özellikleri ya da malzemeleri kültürden kültüre değişse de çocukların isteyerek ve severek yer aldığı, onların bilişsel, duygusal, sosyal, dil ve fiziksel gelişimlerini destekleyen, çocuğun bulunduğu her yerde ve her dönemde varlığını sürdüren evrensel bir yapıdır (Dönmez, 1992; Erşan, 2006).

Oyun yoluyla çocuk toplumun küçük bir üyesi olma yolundadır (Yörükoğlu, 1998). Çocuğun gözlem ve keşif yapma, yeni beceriler geliştirme ve başarısızlık duygusunu yaşamadan yeni ve farklı roller alma imkânı sağlar (Tezel, 2001). Oyun çocuğa içinde yaşadığı kültürün değerlerini, örf ve adetlerini, kısaca kültürel normlarını öğretir ve yaşadığı kültüre hazırlar (Jordan, 2003). Oyun çocukların sadece eğitsel açıdan değil, aynı zamanda sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel yönden gelişimlerini de sağlamaktadır.

Oyun etkinlikleri aracılığıyla çocuklar; nesnelere kullanma, bedenini kontrol etme gibi becerilerini geliştirebilmektedir. Ayrıca oyun çocuk hakkında bilgi edinme sürecinde bir araç olarak kullanılabilir (Aral vd., 2001; Jones, 2001). Başka bir ifadeyle oyun okul öncesi dönemde fiziksel, sosyal, bilişsel ve dil gelişiminin ayrılmaz bir parçasıdır (Casby, 2003).

Okul öncesi dönem, bireylerin gelişiminde kritik bir önem taşımaktadır. Bu dönemde çocukların dış dünyayı anlama ve uyum sağlama süreci oyunlar aracılığıyla başlamakta ve gelişmektedir (Cohen, 2006). Bu nedenle okul öncesi dönemde oyun eğitim programlarının vazgeçilmez bir parçasıdır (Kılıçoğlu, 2006). Bu nedenle okul öncesi eğitim kurumları eğitim faaliyetlerinin yanı sıra oyun yerleri olarak düşünülmeli, planlanmalı, çocuklara sistemli bir oyun ortamı hazırlanmalıdır (Kandır, 2001).

Oyunun faydaları kısaca şöyle özetlenebilir:

- Oyun yaratıcı, orijinal, yenilikçi ve imgesel olması nedeniyle çocuğa teknik, cesaret, yenilik ve ustalık becerilerini kullanma imkânı tanır (Cohen ve Bruce, 1993).
- Çocukların bilişsel, sosyal ve fiziksel alanlarda yeterlik kazanmasını sağlar (Jackson, Robey, Watjus ve Chadwick 1991).
- Çocuğun toplum içindeki sosyal rolünün farkına varmasını sağlar.
- Çocuk oyun sırasında kendini ifade etme imkânı bulur (Pehlivan, 2014).
- Öğrenme faaliyetlerinde güdülenmeyi sağlar (Sevinç, 2004).
- Öğretim yöntemi olarak oyun çocuklar için sözlü anlatımdan daha etkilidir (Brewer, 2007).
- Çocuklar oyun aracılığıyla karşılaştıkları problemlere karşı çözüm üretebilirler (Aynal, 2010).

Oyun doğası itibarıyla gönüllülük esaslı bir eylemdir. Yapısında dışsal baskı ve zorlama bulunmamasıyla birlikte çocuğun bilinçli bir şekilde gerçek yaşamın dinamiklerinden bir süre uzaklaşarak kendi düzenini kurduğu bir dünyadır (And, 2003).

1960'lı yıllardan beri çocukların oyun oynama eğilimleri üzerine yapılan araştırmalarda çocuğun oyunculğunun bir eğilim ya da davranış olduğu; tutum, kapasite, psikolojik durum gibi özelliklerin oyun etkinlikleri esnasında kolayca sergilenmediği ifade edilmektedir (Keleş ve Yurt, 2017).

“Oyun” ve “oyun oynama eğilimi” kavramları benzer olmakla birlikte farklı anlamlar da içerebilmektedir (Youell, 2008; Lester & Russell, 2010). Oyun bir davranış olarak ifade edilmekle beraber, oyun oynamanın ise kişisel bir eğilim olduğu sonucuna varılmıştır (Lieberman, 1977). Oyun, içsel bir motivasyon gerektiren aktiviteleri içerirken, oyun oynama bir eğilim durumunun göstergesidir (Day, 1984). Ayrıca, oyun kuralları çiğnemeyi, oynama eğilimi ise eğlenceyi içerir. (Bateson ve Martin, 2013).

Oyunun ve oyun oynamanın çocuklar için önemi ve alanyazında yapılan çalışmaların sınırlı olduğu göz önünde bulundurularak Ağrı ilinde okul öncesi eğitime devam eden ço-

cukların oyun oynama eğilimi düzeyleri belirlenmek istenmiş ve çeşitli değişkenler (yaş, cinsiyet, ailenin eğitim ve sosyoekonomik durumu) açısından incelenmiştir.

Yöntem

Desen

Bu çalışma tarama modeli kullanılarak tasarlanmıştır. Tarama modelinde geçmişte ya da halen var olan bir durum olduğu gibi betimlenir. Herhangi bir şekilde değiştirme ya da etkileme çabası görülmez (Karasar, 1986). Tarama araştırmalarının en önemli avantajı oldukça çok bireyden oluşan örneklemden alınan bilgiyi bize sunmasıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılında Ağrı ilinde okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören 3-6 yaş arası çocuklardan alınmıştır. Örneklemen belirlenmesinde tesadüfi ve kolay ulaşılabılır örneklem tercih edilmiştir. Ölçek formlarının doldurulmasında öğretmen görüşlerinden faydalanılmıştır. Araştırmaya 301 okul öncesi dönem çocuğu alınmış, ancak eksik ve hatalı formlar elenerek katılımcı sayısı 298'e düşürülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanması için Barnett (1990) tarafından geliştirilen, Keleş ve Yurt (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan “Çocuklar İçin Oynama Eğilimi Ölçeği (Children’s Playfulness Scale (CPS))” kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipi, 23 madde ve fiziksel kendiliğindenlik, bilişsel kendiliğindenlik, sosyal kendiliğindenlik, zevkin dışavurumu ve mizah anlayışı olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 23, en yüksek puan ise 115’tir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde öncelikle normallik varsayımını karşılama durumu incelenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik testlerden faydalanılmıştır. Bağımsız örneklemlerde t Testi ve ANOVA kullanılmıştır. Verilerin anlamlılığı $p < .05$ düzeyinde sınanmıştır. Bulguların sunumunda tablolardan faydalanılmıştır.

Bulgular

Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde okul öncesi dönem çocuklarının oynama eğilimlerine ait betimsel istatistik sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Oynama Eğilimi Ölçeğine Ait Betimsel İstatistikler

	N	Minimum	Maximum	$\bar{X}$	S.S
Toplamoyun	298	31,00	115,00	77,684	17,487
Fizikselk	298	4,00	20,00	14,412	3,443
Sosyalk	298	5,00	25,00	16,708	4,6192
Bilişselk	298	5,00	20,00	12,616	2,764
Zevkd	298	6,00	25,00	17,771	4,208
Mizahan	298	5,00	25,00	16,174	4,596

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan okul öncesi çocuklarının oynama eğilimi ölçeği puan ortalaması $\bar{X}=77,6845$ ’tir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 115 olarak düşünüldüğünde çocukların oynama eğilimlerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan çocukların cinsiyet değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S S	t	p
Toplamoyun	Kız	145	79,2828	17,806	1,540	,125
	Erkek	153	76,1698	17,098		
Fizikselk	Kız	145	14,6000	3,327	,914	,362
	Erkek	153	14,2353	3,551		
Sosyalk	Kız	145	17,1310	4,780	1,542	,124
	Erkek	153	16,3075	4,439		,
Bilişselk	Kız	145	12,7445	2,955	,775	,439
	Erkek	153	12,4959	2,575		
Zevkd	Kız	145	18,2138	3,998	1,771	,078
	Erkek	153	17,3529	4,370		
Mizahan	Kız	145	16,5931	4,802	1,534	,126
	Erkek	153	15,7778	4,371		

*p<.05

Tablo 2’ye göre, çalışmaya katılan çocukların oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında $\{t_{Fizikselk}(.914)=p>.05\}$, $t_{Sosyalk}(1.542)=p>.05\}$, $t_{Bilişselk}(.775)=p>.05\}$, $t_{Zevkd}(1.771)=p>.05\}$, $t_{Mizaha}(1.534)=p>.05\}$, $t_{Toplamoyun}(1.540)=p>.05\}$ cinsiyete göre anlamlı

fark tespit edilmemiştir. Bu bulgu çocukların cinsiyetinin oynama eğilimlerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılan çocukların yaş değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Yaşa Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait T Testi Sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	S.S	t	p
Toplamoyun	3-4 yaş	97	57,443	10,240	-23,381	,000
	5-6 yaş	201	87,452	10,448		
Fizikselk	3-4 yaş	97	10,742	2,566	-19,023	,000
	5-6 yaş	201	16,184	2,181		
Sosyalk	3-4 yaş	97	11,722	2,949	-19,575	,000
	5-6 yaş	201	19,114	3,103		
Bilişselk	3-4 yaş	97	10,236	2,070	-12,870	,000
	5-6 yaş	201	13,7655	2,28499		,
Zevkd	3-4 yaş	97	13,4433	2,98597	-17,630	,000
	5-6 yaş	201	19,8607	2,92412		
Mizahan	3-4 yaş	97	11,2990	3,06242	-18,821	,000
	5-6 yaş	201	18,5274	3,12738		

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde çalışmaya katılan çocukların oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında $\{t_{\text{Fizikselk}}(19.023)=p<.05), t_{\text{Sosyalk}}(19.575)=p<.05), t_{\text{Bilişselk}}(12.870)=p<.05), t_{\text{Zevkd}}(17.630)=p<.05), t_{\text{Mizaha}}(18.811)=p<.05), t_{\text{Toplamoyun}}(23.381)=p<.05)\}$ yaşa göre anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu bulgu çocukların yaşlarının oynama eğilimlerinde etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılan çocukların kardeş sayısı değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait ANOVA Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Toplam Oyun	Gruplararası	953,202	3	317,734	1,039	,375
	Gruplarıçi	89868,459	294	305,675		
	Toplam	90821,661	297			
Fizikselk	Gruplararası	24,240	3	8,080	,679	,565
	Gruplarıçi	3497,991	294	11,898		
	Toplam	3522,232	297			
Sosyalk	Gruplararası	81,195	3	27,065	1,272	,284
	Gruplarıçi	6255,908	294	21,279		
	Toplam	6337,103	297			
Bilişselk	Gruplararası	8,195	3	2,732	,355	,786
	Gruplarıçi	2262,213	294	7,695		
	Toplam	2270,409	297			
Zevkd	Gruplararası	42,547	3	14,182	,799	,495
	Gruplarıçi	5217,936	294	17,748		
	Toplam	5260,483	297			
Mizahan	Gruplararası	109,865	3	36,622	1,746	,158
	Gruplarıçi	6165,061	294	20,970		
	Toplam	6274,926	297			

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan çocukların kardeş sayısı değişkenine göre alt boyut ve oyun oynama eğilimi toplam puan ortalamasında $\{F_{Fizikselk}(.679)=p>.05\}$, $F_{Sosyalk}(1.272)=p>.05\}$, $F_{Bilişselk}(.355)=p>.05\}$, $F_{Zevkd}(.799)=p>.05\}$, $F_{Mizahan}(1.746)=p>.05\}$ anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan çocukların anne öğrenim durumu değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Anne Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait ANOVA Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Toplamoyun	Gruplararası	1384,479	3	461,493	1,517	,210
	Gruplariçi	89437,182	294	304,208		
	Toplam	90821,661	297			
Fizikselk	Gruplararası	46,350	3	15,450	1,307	,272
	Gruplariçi	3475,881	294	11,823		
	Toplam	3522,232	297			
Sosyalk	Gruplararası	80,760	3	26,920	1,265	,287
	Gruplariçi	6256,343	294	21,280		
	Toplam	6337,103	297			
Bilişselk	Gruplararası	45,838	3	15,279	2,019	,111
	Gruplariçi	2224,571	294	7,567		
	Toplam	2270,409	297			
Zevkd	Gruplararası	55,666	3	18,555	1,048	,372
	Gruplariçi	5204,818	294	17,703		
	Toplam	5260,483	297			
Mizahan	Gruplararası	101,683	3	33,894	1,614	,186
	Gruplariçi	6173,243	294	20,997		
	Toplam	6274,926	297			

*p<.05

Tablo 5'e göre araştırmaya katılan çocukların anne öğrenim durumu değişkenine göre alt boyut ve toplam puan ortalamasında $\{F_{Fizikselk}(1.307)=p>.05), F_{Sosyalk}(1.265)=p>.05), F_{Bilişselk}(2.019)=p>.05), F_{Zevkd}(1.048)=p>.05), F_{Mizahan}(1.614)=p>.05), F_{Toplamoyun}(1.517)=p>.05)\}$ anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan çocukların baba öğrenim durumu değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 6'de gösterilmiştir.

Tablo 6. Baba Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait ANOVA Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Toplamoyun	Gruplarasası	1815,321	4	453,830	1,494	,204
	Gruplariçi	89006,340	293	303,776		
	Toplam	90821,661	297			
Fizikselk	Gruplarasası	55,023	4	13,756	1,162	,328
	Gruplariçi	3467,208	293	11,833		
	Toplam	3522,232	297			
Sosyalk	Gruplarasası	126,365	4	31,591	1,490	,205
	Gruplariçi	6210,738	293	21,197		
	Toplam	6337,103	297			
Bilişselk	Gruplarasası	42,636	4	10,659	1,402	,233
	Gruplariçi	2227,773	293	7,603		
	Toplam	2270,409	297			
Zevkd	Gruplarasası	167,106	4	41,777	2,403	,050
	Gruplariçi	5093,377	293	17,384		
	Toplam	5260,483	297			
Mizahan	Gruplarasası	137,547	4	34,387	1,642	,164
	Gruplariçi	6137,379	293	20,947		
	Toplam	6274,926	297			

*p<.05

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan çocukların baba öğrenim durumu değişkenine göre alt boyut ve toplam puan ortalamasında $\{F_{Fizikselk}(1.162)=p>.05\}$, $F_{Sosyalk}(1.490)=p>.05\}$, $F_{Bilişselk}(1.402)=p>.05\}$, $F_{Zevkd}(2.403)=p>.05\}$, $F_{Mizahan}(1.642)=p>.05\}$, $F_{Toplamoyun}(1.494)=p>.05\}$ anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan çocukların anne meslek durumu değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Anne Meslek Durumuna Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait T Testi Sonuçları

	Anne meslek	N	$\bar{X}$	S. S	t	p
Toplamoyun	Ev hanımı	260	77,957	17,474	,705	,482
	Çalışan	38	75,815	17,693		
Fizikselk	Ev hanımı	260	14,515	3,403	1,348	,179
	Çalışan	38	13,710	3,675		
Sosyalk	Ev hanımı	260	16,819	4,562	1,087	,278
	Çalışan	38	15,947	4,986		
Bilişselk	Ev hanımı	260	12,634	2,769	,280	,780
	Çalışan	38	12,499	2,767		
Zevkd	Ev hanımı	260	17,842	4,167	,756	,450
	Çalışan	38	17,2895	4,50770		
Mizahan	Ev hanımı	260	16,1462	4,66004	-,278	,781
	Çalışan	38	16,3684	4,18763		

*p<.05

Tablo 7'ye göre, çalışmaya katılan çocukların oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında $\{t_{\text{Fizikselk}}(1.348)=p>.05), t_{\text{Sosyalk}}(1.087)=p>.05), t_{\text{Bilişselk}}(.280)=p>.05), t_{\text{Zevkd}}(.756)=p>.05), t_{\text{Mizaha}}(.278)=p>.05), t_{\text{Toplamoyun}}(.705)=p>.05)\}$ anne meslek durumu değişkenine göre anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu bulgu çocukların annelerinin sahip oldukları mesleklerinin oynama eğilimlerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmaya katılan çocukların baba meslek durumu değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Baba Meslek Durumuna Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait ANOVA Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Toplamoyun	Gruplarasası	409,597	3	136,532	,444	,722
	Gruplariçi	90412,064	294	307,524		
	Toplam	90821,661	297			
Fizikselk	Gruplarasası	41,735	3	13,912	1,175	,319
	Gruplariçi	3480,497	294	11,838		
	Toplam	3522,232	297			
Sosyalk	Gruplarasası	11,283	3	3,761	,175	,913
	Gruplariçi	6325,820	294	21,516		
	Toplam	6337,103	297			
Bilişselk	Gruplarasası	35,074	3	11,691	1,538	,205
	Gruplariçi	2235,334	294	7,603		
	Toplam	2270,409	297			
Zevkd	Gruplarasası	64,036	3	21,345	1,208	,307
	Gruplariçi	5196,448	294	17,675		
	Toplam	5260,483	297			
Mizahan	Gruplarasası	44,834	3	14,945	,705	,550
	Gruplariçi	6230,092	294	21,191		
	Toplam	6274,926	297			

*p<.05

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan çocukların baba meslek durumu değişkenine göre alt boyutlarında ve toplam puan ortalamasında $\{F_{Fizikselk}(1.175)=p>.05), F_{Sosyalk}(.175)=p>.05), F_{Bilişselk}(1.538)=p>.05), F_{Zevkd}(1.208)=p>.05), F_{Mizahan}(.705)=p>.05), F_{Toplamoyun}(.444)=p>.05)\}$ anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırmaya katılan çocukların aile gelir durumu değişkenine göre oynama eğilimi ve alt boyut puan ortalamaları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Aile Gelir Durumuna Göre Oynama Eğilimi Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait ANOVA Testi Sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Toplamoyun	Gruplararası	89,677	2	44,838	,146	,864
	Gruplarıçi	90731,984	295	307,566		
	Toplam	90821,661	297			
Fizikselk	Gruplararası	11,438	2	5,719	,481	,619
	Gruplarıçi	3510,793	295	11,901		
	Toplam	3522,232	297			
Sosyalk	Gruplararası	5,672	2	2,836	,132	,876
	Gruplarıçi	6331,431	295	21,462		
	Toplam	6337,103	297			
Bilişselk	Gruplararası	27,493	2	13,747	1,808	,166
	Gruplarıçi	2242,916	295	7,603		
	Toplam	2270,409	297			
Zevkd	Gruplararası	3,450	2	1,725	,097	,908
	Gruplarıçi	5257,033	295	17,820		
	Toplam	5260,483	297			
Mizahan	Gruplararası	67,822	2	33,911	1,612	,201
	Gruplarıçi	6207,104	295	21,041		
	Toplam	6274,926	297			

*p<.05

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan çocukların aile gelir durumu değişkenine göre alt boyutlarında ve toplam puan ortalamasında $\{F_{\text{fizikselk}}(.481)=p>.05\}$, $F_{\text{sosyalk}}(.132)=p>.05\}$, $F_{\text{Bilişselk}}(1.808)=p>.05\}$, $F_{\text{Zevkd}}(.097)=p>.05\}$, $F_{\text{Mizahan}}(1.612)=p>.05\}$, $F_{\text{Toplamoyun}}(.146)=p>.05\}$ anlamlı fark bulunmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmaya katılan çocukların oynama eğilimi toplam ve alt boyut puan ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu bulgu çocukların cinsiyetinin oynama eğilimlerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Aydın (2008) araştırmasında, okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 3-6 yaş normal gelişim gösteren çocukların sembolik oyun davranışlarının cinsiyet değişkeni ile ilişkili olmadığını belirlemiştir. Cevher (2004) de çalışmasında, 5-6 yaş çocuklarının cinsiyetlerinin onların oyun davranışlarında anlamlı bir fark göstermediğini tespit etmiştir. Cinel (2006), 3-6 yaş grubu

çocukların sahip oldukları oyuncak ve oyun materyallerinin incelenmesi çalışmasında, çocuğun cinsiyetine göre bakıldığında, çocuğun cinsiyeti ile evde oyuncak ve oyun materyaliyle oynadığı süre arasında alt ve üst sosyo ekonomik düzeydeki anne babaların verdikleri bilgilere göre anlamlı bir fark olmadığını tespit etmiştir. Bu sonuçlar araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Taylı (2007), kız çocukların erkek çocuklardan daha fazla yalnız oyun, erkek çocukların ise kız çocuklarından daha fazla işbirlikçi oyun oynadıklarını saptamıştır. Leonard (2002), 35-84 aylık erkek çocuklarının kız çocuklarına göre daha fazla tek başına aktif oyun oynadığını belirlemiştir. Kılınç (2016), erkek çocukların kız çocuklarına göre itiş kakış oyunu daha fazla tercih ettiklerini tespit etmiştir. Fabes, Martin ve Hanish (2003) yapmış oldukları çalışmada, 5-6 yaşında bulunan erkek çocukların aynı cinsiyette bulunan arkadaşlarıyla oyunlarının, kızların oyunlarından daha hareketli olduğunu bulmuşlardır. Benzer biçimde Santrock (2014), erkek çocukların itiş kakış oyunları, rekabet, çatışma, risk alma gibi aktivitelerle kız çocuklardan daha fazla tercih ettiklerini belirtmiştir. Alan-yazında benzer biçimde erkek çocukların daha aktif ve sert oyunları tercih ettikleri, kız çocukların daha sessiz ve ayrıntıya dayalı oyunları tercih ettiği belirtilmektedir (Gmitrova, Podhajecka and Gmitrov 2009). Çiftçi ve Özgün (2011) araştırmalarında, erkeklerin güç, hız ve dayanıklılık gerektiren oyunları, kızların oyun içinde bakım veren kişi olmayı, ebeveynin rolünde olmayı ve grup içi etkileşimlerle sürdürülen etkinlikleri tercih ettiklerini saptamışlardır. Atik (1986), çocukların oyun tercihinde cinsiyetler arasında önemli bir farklılık olmamakla birlikte, kızların daha çok beraber ve kooperatif oyun, erkeklerin izole ve paralel oyun oynadıklarını gözlemiştir. Güler ve Kargı (2008) yaptıkları çalışmada, üç farklı kültürdeki çocuklarda oyun türü olarak kız çocuklarının daha çok evle ilgili rollere girerken, erkek çocuklarının iş ile ilgili rollere girdiğini ve Tuğrul (1991), cinsiyetin oyun davranışlarını etkilediğini ve beş yaş grubu erkek çocuklarının, kız akranlarına göre daha fazla paralel oyun oynadığını, Choi ve Hyun (2004) cinsiyet farklılığının oyun esnasında kendini göstermiş olduğunu, erkek çocukların kızlara göre fiziksel anlamda daha aktif olduklarını tespit etmiştir. Monteiro, Pessoa e Costa, Santos, Torres ve Verissimo (2012), beraber yaptıkları çalışmada cinsiyetin oyun etkileşiminde etkili olduğu sonucuna varmışlardır. Bolat ve Kahveci (2016) de yaptığı çalışmada 5-6 yaş çocuklarının cinsiyetlerinin onların oyun davranışlarına yönelik anlamlı bir fark gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan çocukların oynama eğilimi toplam ve alt boyut puan ortalamalarında yaşa göre anlamlı fark tespit edilmiştir. Bu bulgu çocukların yaşlarının oynama eğilimlerinde etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir. Kılınç (2016), oyun davranışının her üç boyutunda da 5 yaş çocukları lehine anlamlı fark olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgu çocukların gelişim durumlarının yaşa göre farklılaşmasıyla açıklanabilir. Nitekim 6 yaşındaki çocuklar 5 yaş çocuklarına göre gelişim özelliklerinin farklılaşmış olmasından ve daha fazla deneyim kazanma şansı bulduklarından, bu sayede okula, öğretmenlerine, arkadaşlarına ve okulun işleyişine daha fazla alışmış olabilirler. Oysa henüz okul ve okulla ilgili süreçleri içselleştirememiş daha küçük yaştaki çocuklar bir yabancılik dönemi yaşıyor ve bu dönemde yalnız pasif oyunu ve sessiz oyunu daha fazla tercih

ediyor olabilirler. Bu bulgunun ortaya çıkmasında farklı değişkenlerin etkili olması da muhtemeldir. Örneğin 5 yaşla birlikte oyun evresine geçilmiş olmasına karşın, çocukların oyunlarda işbirliğinin henüz başlamadığı bir dönemde olmalarının 5 yaş çocuklarının 6 yaş çocuklarından daha fazla yalnız pasif ve sessiz oyun davranış göstermelerinin sebebi olarak açıklanabilir (Anderson-McNamee 2010, Berk 2013). Cevher (2004), çocukların yaşlarının onların oyun davranışlarında büyük bir farklılık oluşturduğu, Tuğrul (1991) ise, bu yaş çocukların daha çok birlikte ve grup oyunu oynadıkları bulgusuna ulaşmıştır. Knox (1997), 5 yaş grubu çocukların en çok grup oyunu oynadıklarını ve çocukların izole oyun davranışlarının, paralel oyun davranışlarından daha fazla olduğu bulgusunu elde etmiştir. Aydın (2008) yapmış olduğu çalışmada, okul öncesi kurumuna devam eden 3-6 yaş normal gelişim gösteren çocukların sembolik oyun davranışlarına yaş değişkenine göre bakıldığında; özellikle 5 yaş lehine anlamlı farklılıklar tespit etmiştir. Bolat ve Kahveci (2016) ise, 5-6 yaş çocuklarının yaşlarının onların oyun davranışlarına yönelik anlamlı fark oluşturduğu bulgusuna ulaşmıştır.

Araştırmaya katılan çocukların kardeş sayısı değişkenine oyun oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç kardeş sayısının çocukların oyun oynama eğilimleri üzerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Öztürk (2018), okul öncesi dönem çocuklarının grup ortamlarındaki oyun davranışlarını inceledikleri araştırmalarında çocukların kardeş sayısına göre oyun gözlem formundan aldıkları toplam puanlarında anlamlı düzeyde bir fark olmadığını bulmuşlardır. Aslan (2013), okul öncesi eğitime devam eden 45-72 aylık çocukların oyun davranışlarını incelediği araştırmasında çocukların oynadıkları oyun türlerinin kardeş durumuna göre fark göstermediğini saptamıştır. Uluyurt (2012), kardeş sayısının akran ilişkileri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını tespit etmiştir. Bu sonuçlar araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Taylı (2007), tek çocukların kardeşli çocuklardan daha fazla yalnız oyun; kardeşli çocukların tek çocuklardan daha fazla birlikte ve işbirlikçi oyun oynadığını tespit etmiştir. Downey ve Condron (2004), en az bir kardeşe sahip olan çocukların daha iyi akran ilişkilerine sahip olduklarını ancak üç veya daha fazla kardeşe sahip olan çocukların bir veya iki kardeşe sahip olan çocuklardan daha düşük sosyal ve kişilerarası ilişki becerileri sergilediklerini tespit etmiştir. Aydın (2008), okul öncesi kurumuna devam eden 3-6 yaş grubu normal gelişim gösteren çocukların sembolik oyun davranışlarının kardeş sayısı değişkeni ile ilişkili olduğunu ortaya koymuş ve sembolik oyun ölçeğinde en yüksek puanın iki ve daha fazla kardeşi olan çocuklara ait olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Taylı (2007), tek kardeşli çocukların yalnız başına daha çok oyun oynadıklarını; kardeşe sahip olan çocukların ise daha çok işbirliği ve birlikte oyun oynadıkları bulgularına ulaşmıştır.

Çalışmaya katılan çocukların anne öğrenim durumu değişkenine göre oyun oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç anne öğrenim durumunun çocukların oyun oynama eğilimleri üzerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Camgöz (2010) araştırmasında, oyun etkileşimi ve oyun kopukluğu davranışları üzerinde anne öğrenim durumunun anlamlı fark oluşturmadığını tespit etmiştir. Bu sonuç araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Çel-

en (1999), çalışmasında, elde edilen bulgularda anne ve babaların öğrenim durumlarının çocuklarının oyun etkileşiminde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Craig ve Pepler (2007) yüksek eğitim düzeyine sahip ailelerin çocuklarının oyunlara daha fazla katıldıklarını belirlemişlerdir.

Araştırmaya katılan çocukların baba öğrenim durumu değişkenine göre oyun oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuç baba öğrenim durumunun çocukların oyun oynama eğilimleri üzerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Camgöz (2010), çocukların babalarının öğrenim durumları ile oyun etkileşimi ve oyun kopukluğu davranışları arasında anlamlı bir fark belirlenmemiştir. İlkokul mezunu babanın çocuklarında oyun aksamaları davranışının anlamlı derecede düşük olduğu görülmektedir. Monteiro, Pessoa e Costa, Santos, Torres ve Verissimo (2012) çalışmalarında, baba-çocuk iletişiminin çocukların oyun becerilerini etkilediğini belirlemiştir. Çelen (1999) çalışmasında, babaların eğitim düzeyi yükseldikçe çocuklarının oyun davranışlarına ilişkin tutumlarının giderek daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çalışmaya katılan çocukların oynama eğilimi toplam ve alt boyut puan ortalamalarında anne meslek durumu değişkenine göre anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu bulgu çocukların annelerinin sahip oldukları mesleklerinin oynama eğilimlerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Camgöz (2010), anne çalışma durumları ile çocukların oyun davranışları arasında anlamlı bir fark olmadığını, Işıkoğlu ve İvrendi (2008) ise çalışan annelerin çocuklarının oyun davranışlarının çalışmayan annelere göre farklılık gösterdiğini tespit etmiştir.

Araştırmaya katılan çocukların oyun oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında baba meslek durumu değişkenine göre anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu sonuç çocukların babalarının sahip oldukları mesleklerinin oynama eğilimlerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Camgöz (2010), çocukların babalarının çalışma durumları ile oyun davranışları arasında ve baba meslek grupları ile çocukların oyun davranışları arasında anlamlı bir fark tespit etmemiştir. İstatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamakla birlikte babası esnaf olan çocukların oyun etkileşimi davranışının daha yüksek, oyun aksamaları ve oyun kopukluğu davranışının daha düşük olduğu, babası serbest meslekle uğraşan çocukların ise oyun etkileşimi davranışının daha düşük, oyun aksamaları davranışının daha yüksek olduğu, babası işçi olan çocukların ise oyun kopukluğu davranışının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Çalışmaya katılan çocukların aile gelir durumu değişkenine göre oyun oynama eğilimi alt boyut ve toplam puan ortalamalarında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu bulgu çocukların ailelerinin gelir durumunun oyun oynama eğilimlerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Öğretir (1999), çocukların sosyal oyun davranışlarının ebeveynlerin sosyo-ekonomik düzeyi arasında ters bir ilişki olduğunu saptamıştır. Benzer olarak Scherrer ve Worthem (1987), alt sosyoekonomik gruptaki çocukların daha çok bahçe oyunlarını tercih ettiği sonucuna ulaşmıştır. Çelen (1999) ise, ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri

yükseldikçe çocuklarının oyun becerileri ve oyun davranışlarına ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğu bulgusu elde edilmiştir. Camgöz (2010) yılındaki çalışmasında ailelerin sosyo ekonomik düzeyleri ile çocukların oyun davranışlarının arasında sosyo- ekonomik düzeye göre fark görülmektedir. İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte gelir durumu alt düzey olan ailelerin çocuklarının oyun etkileşimi daha düşük, oyun aksaması ve oyun kopukluğu davranışlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinel (2006) yapmış olduğu araştırmanın sonucunda alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarında oyun davranışlarında farklılıklar olduğu ve evde çocuklarla oyun ve oyuncaklarla oynama süresinin üst ve alt sosyoekonomik düzeyde anlamlı fark olduğu ve bu farkın üst düzey ailelerde olduğunu tespit etmiştir.

Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların oynama eğilimlerinin incelendiği bu çalışmada, oynama eğilimleri farklı değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışma farklı örneklem gruplarında gerçekleştirilerek çocukların oynama eğilimleri üzerinde etkili olabilecek değişkenler farklı kültür ve sosyal yapılarda belirlenebilir. Okul öncesi eğitimde önemli bir yeri olan oyuna karşı çocukların eğilimlerinin ve varsa farklılaşma sebeplerinin belirlenmesi ile okul öncesi kurumlarda daha kaliteli ve işlevsel oyun ortamlarının oluşturulması sağlanabilir.

Kaynakça

- And, M. (2003). *Oyun ve büğü*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Anderson-McNamee, J. (2010). *The importance of play in early childhood development*. Family and Human Development Specialist, MSU.
- Aral, N., Gürsoy, F., ve Köksal, A. (2001). *Okul öncesi eğitiminde oyun*. İstanbul: Ya-Pa.
- Aslan, Ö. M. (2013). *Anaokuluna devam eden çocukların oyun davranışları ve oyunlarında ortaya çıkan zorbalık davranışlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ata, S. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin dış mekânda oyun uygulamaları ve çocukların dış mekânda oyun oynamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Atik, B. (1986). *Okulöncesi çağındaki normal gelişim gösteren çocuklar ile down sendromlu çocukların tercih ettikleri oyun tiplerinin ve oyun içindeki sosyal iletişim davranışlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, A. (2008). *Sembolik oyun testinin Türkçeye uyarlanması ve okul öncesi dönemdeki normal, otistik ve zihinsel engelli çocukların sembolik oyun davranışlarının karşılaştırılması*. Yayımlanmamış doktora tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Aynal, Ş. Ö. (2010). Çocukta oyun gelişimi ve yaratıcılık. M. Engin Deniz (Edt.) *Erken çocukluk döneminde gelişim*. (2. Baskı). içinde (s:281-316). Ankara: Maya Akademi.
- Barnett, L. A. (1990). Playfulness: definition, design, and measurement. *Play & Culture*, 3, 319–336.
- Bateson, P., ve Martin, P. (2013). *Play, playfulness, creativity and innovation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Berk, L.E. (2013). *Bebekler ve çocuklar*. (Çev Edt: N. Işıkoğlu Erdoğan). Ankara: Nobel.
- Bolat, E., ve Kahveci, D. (2016). 4-6 yaş grubu çocukların bazı değişkenlere göre sosyal becerilerinin karşılaştırılması. *Turkish Journal of Primary Education*, 1, 14-25.
- Brewer, J.A. (2007). *Introduction to early childhood education: Preschool through primary grades* (Sixth Edition). Boston-U.S.A.: Pearson Education, Inc.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Camgöz, A. (2010). *Ankara örneklemin de penn etkileşimli ekran oyunu ölçeğinin 60–72 aylık düşük sosyoekonomik düzeydeki çocukların ebeveyn ve öğretmenlerine uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Casby, M. W. (2003). The development of play in infants, toddlers, and young children. *Journal of Communication Disorders Quarterly*, 24, 163-174.
- Cevher, N. (2004). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının öğretmen algısına göre akademik benlik saygısı düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Choi, D. H., ve Hyun, E. (2004). Examinations of young children's gender-doing and gender-bending in their play dynamics: A cross-cultural exploration. *International Journal of Early Childhood*, 36(1), 49-64.
- Cinel, N. Ö. (2006). *Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki 3-6 yaş grubu çocuğu olan anne babaların oyuncak ve oyun materyalleri hakkındaki görüşlerinin ve bu yaş grubu çocukların sahip oldukları oyuncak ve oyun materyallerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cohen, D. (2006). *The development of play*. London: By Routledge London.
- Cohen, S., ve Bruce, T. (1993). For parents particularly: The role of play in children's lives. *Childhood education*, 69(4), 237-238.
- Craig, W. M., ve Pepler, D. J. (2007). Understanding bullying: from research to practice. *Journal of Canadian Psychology*, 48(2), 83 – 96.

- Çelen, N. (1999). Ana-babaların çocuğun oyun hakkına ilişkin tutumları. B. Onur (Ed.), *Cumhuriyet ve çocuk 2. ulusal çocuk kültürü kongresi* içinde (s. 84-94). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Çiftçi, M. A., ve Özgün, Ö. (2011). Okul öncesi dönemdeki çocukların oyuncak tercihlerinin ve akran etkileşimlerinin erişkin ebeveyn cinsiyet rolleri algısı bağlamında incelenmesi. *Journal of New World Sciences Academy*, 6(3), 2246-2261.
- Day, H. (1984). The workfulness of play and the playfulness of work. *Journal of Leisure Ability*, 11, 4-8.
- Downey, D. B., ve Condrón, D. J. (2004). Playing well with others in kindergarten: The benefit of siblings at home. *Journal of Marriage and Family*, 66(2), 333-350.
- Dönmez, N. B. (1992). Çocuğun sosyal ve duygusal gelişiminde oyunun rolü. *Okul Öncesi Eğitimi Dergisi*, 43, 10-12.
- Erşan, Ş. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş grubundaki çocukların oyun ve çalışma (iş) ile ilgili algılarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fabes, R. A., Martin, C. L. ve Hanish, L. D. (2003). Young children's play qualities in same, other and mixed-sex peer groups society for research, *Child Development*, 74(3), 921-932.
- Gmitrova, V., Podhajecka, M.ve Gmitrov, J. (2009). Children's play preferences: Implications for the preschool education. *Early Child Development and Care*, 179(3), 339-353.
- Güler, T., ve Kargı, E. (2008). Play behaviours of preschool children: Across-cultural analysis of play contents. *International Journal of Psychology*, 43(3), 70.
- Işıkoğlu, N., ve İvrendi, B. A. (2008). Erken çocukluk döneminde çocuğu olan anne babaların oyuna yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 33(355), 4-12.
- Jackson, S. C., Robey, L., Watjus, M., ve Chadwick, E. (1991). Play for all children: The toy library solution. *Childhood Education*, 68(1), 27-31.
- Jones, M. (2001). *Oyun ve çocuk*. (Çev. Ayda Çayır). İstanbul: Kaknüs Yayıncılık.
- Jordan, R. (2003) Social play and autistic spectrum disorders. *Journal of The National Autistic Society*, 7(4), 347-360.
- Kandır, A. (2001). Çocuk gelişiminde okul öncesi eğitim kurumlarını yeri ve önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 151, 102-104.
- Karasar, N. (1986). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tek-Işık Ofset.
- Keleş, S., ve Yurt, Ö. (2017). An investigation of playfulness of pre-school children in Turkey. *Early child development and care*, 187(8), 1372-1387.

- Kılıçoğlu, M. (2006). *Anasınıfı, hazırlık ve ilköğretim birinci sınıflarda okuyan görme engelli öğrencilerin oyunlarının değerlendirilmesi: Karşılaştırmalı bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kılınç, N. (2016). *5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri ve problem davranışlar ile oyun davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Karabük: Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Knox, S. H. (1997). *Play and play styles of preschool children*. Unpublished doctoral dissertation, California: University of Southern California.
- Leonard, S.A. (2002). *The many faces of solitude: Examining group trajectories of preschool children's non-social play*. Unpublished doctoral dissertation, Tempe: Arizona State University.
- Lester, S., ve Russell, W. (2010). *Children's right to play: An examination of the importance of play in the lives of children worldwide* (Working Paper No. 57). The Hague: Bernard van Leer Foundation.
- Lieberman, J. N. (1977). *Playfulness: Its relationship to imagination and creativity*. New York, NY: Academic Press.
- Monteiro, L., Pessoa e Costa, I., Santos, A. J., Torres, N., ve Verissimo, M. (2012). Father involvement and peer play competence in preschoolers: The moderating effect of the child's difficult temperament. *E-Journal of Family Science*, 3(3-4), 174-188.
- Öğretir, A. D. (1999). *Alt ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki 6 yaş çocuklarının sosyal oyun davranışlarıyla anne-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, M. A. (2018). *Okul öncesi eğitim kurumlarında grup ortamlarındaki oyunun değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pehlivan, H. (2014). *Oyun ve öğrenme*. (14. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Santrock, J. W. (2014). *Yaşam boyu gelişim, gelişim psikolojisi*, (13. Basımdan Çeviri), (Çev. Edt. G. Yüksel), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Scherrer M., ve Wortham, S. (1987). How do young children say they play? The play preferences of five- and six-year-old children. Paper presented at the annual conference of the *Association for Childhood Education International*, Omaha, NE.
- Sevinç, M. (2004). Çocuklarda oyun gelişimi ve aşamaları. Ü. Tüfekçioğlu (Ed.), *Çocukta hareket, oyun gelişimi ve öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayını No: 715.

- Taylı, A. (2007). *Kardeş sahibi olup olmama durumunun okul öncesi dönemdeki sosyal oyuna etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tezel, F. (2001). *Gazi üniversitesi anaokulu/anasınıfı öğretmeni el kitabı*. İstanbul: Turan Ofset
- Tuğrul, B. (1991). *Anaokulu eğitimi alan ve almayan çocukların ilkökul birinci sınıftaki akademik başarı ve ruhsal uyum davranışlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Uluyurt, F. (2012). *Bazı değişkenlere göre okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş grubu çocuklarının akran ilişkileri*. Yayımlanmamış doktora tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Youell, B. (2008). The importance of play and playfulness. *European Journal of Psychotherapy and Counselling*, 10(2), 121-129.
- Yörükoğlu, A. (1998). *Çocuk ruh sağlığı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.